

Razne stvari.

Drobtine.

(Znamenite osobne občutljivosti.) Francoski kralj Henrik III. ni mogel biti v sobi, kjer je bila kaka mačka. — Učenjaka Erazma je stresla mrzlica, kadar koli je ugledal kako ribo. — Slavni jezikoslovec Scaliger se je tresel po vsem životu, če je videl kakega raka. — Zvezdoznaneč Tycho de Brahe-a je prijel krč, če je ugledal kako lisico, ali pa kakega zajca. — Duhoviti vojvoda Epernonski je omedlel, če je ugledal belega zajca. — Kancelar Baco je vselej jokal, kolikorkrat je mrknila luna. — Angleški naravoslovec Boyle se je zamaknil, če je slišal žuboreti vodo, ki je tekla iz kake pipe. — Lamotte de Woyer ni mogel slišati godbe, a nasprotno je bil vesel, če je gromelo. — Guimond la Touche je dobil krčni smeh, če je ugledal ježa. — Zdravnik Pencker je postal popolnoma nezavesten, če je vohal jesih. Necega kmetskega dečka v Rodach-u je metala božjast, kadar koli se je dotaknil kakega denarja. — j —

(Različne iznajdbe.) Leta 1317. je iznašel Salvino degli Armati očala.

Leta 1440. je izumil Janez Gutenberg tiskarstvo.

Leta 1605. je izumil Drebbel prvi toplomer.

Leta 1608. je napravil J. Lippershy prvi daljnogled.

Leta 1655. je napravil Huygens prvo uro z nihalom; okolu leta 1500. pa je napravil Peter Henlein prvo žepno uro.

Leta 1711. se je prvič igralo na klavirji.

Leta 1753. je izumil Benjamin Franklin strelovod.

Leta 1768. je izumil James Watt parni stroj.

Leta 1782. sta napravila brata Montgolfier prvi balon.

Leta 1785. je izumil Maikle mlatilnico.

Leta 1803. so izdelali na Angležkem prva jeklena peresa.

Leta 1814. so razsvetlili Angleži prvič ulice obširnega mesta Londona s plinom.

Leta 1818. je plul prvi parnik po imenu „Savannah“ po atlantiškem oce-

anu. Istega leta so vllili v Parizu prve sveče od stearina.

Leta 1825. je stekel prvi železniški vlak, ki so ga vlekli konji, a 1830. l. je stekel prvi železniški vlak na paro po Angležkem.

Leta 1833. je iznašel F. Kammerer žveplenke. Prvi jih je javno prodajal nek trgovec na Dunaji.

Leta 1846. je izumil Elija Howe šivalni stroj. Drugi enaki stroji so bili znani vže od 1829. leta. — j —

Slovestvene novice.

* Odkritje Amerike. Predelal H. Majar. Poučno zabavna knjiga v treh delih, o: I. Kolumbu, II. Kortesu, III. Písaru. V Ljubljani. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayer in Fed. Bamberg. 1884. 8°. 496 str. — To je naslov najnovejšej knjigi za našo slovensko mladino. Papir je lep in močan, tisk pravičen in vsa vnanja oblika prijetna in prikupljiva. Vsebinska knjige bode starejšim našim čitateljem znana, ker večina jih je izvestno v mladih letih v nemškem jeziku prebirala Campejevo „Odkritje Amerike.“ Mi to knjigo priporočamo posebno za šolske knjižnice in darila slovenskej mladini. Cena 1 gld. 60 kr.

* V založbi J. Krajca v Novomestu so izišli tri zvezki „Narodne Biblioteke,“ to je: 10., 11. in 12. snopič. 10. snop. obseza „Koliščine in stepe,“ posl. Fr. Cegnar. — 11. snop. Povest „Za kruhom“ poslovenil P. Miklavc. — 12. snopič. „Spisi Andrejčkovega Jožeta.“ — Cena vsacemu snopiču je 15 kr. Umeje se, da Krajčeva „Narodna Biblioteka“ je namenjena za odrasle, razumne ljudi, a ne za našo malo, nečno mladino. Priporočamo jo zatorej vsem razumnikom našega domačega slovstva z željo, da bi omenjenim zvezkom skoraj sledili še drugi, ter nam tako narasla „Narodna Biblioteka“ v lepem številu, kakor jo imajo vže vsi drugi izobraženi narodi.

* Aritmetika za nižje gimnazije. Spisal dr. Fr. vitez Močnik. Poslovenil J. Celestina. Drugi del. V Ljubljani. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayer in Fed. Bamberg 1884. 8°. 146 str. —

* Geometrija za nižje gimnazije. Spisal dr. Fr. vitez Močnik. Poslovenil J. Celestina. Drugi del. V berilo vtisnjenih je 94 slik. V Ljubljani. Tiskala in založila Ig. pl. Kleinmayer in Fed. Bamberg. 1884. 98 str. — To sta dve knjigi za naše srednje šole, kateri pozdravljamo z največjim veseljem, ker nam jih je bilo neobhodno potreba. Trudoljubivi gosp. Celestina si je s prestavo

teh knjig pridobil veliko zaslugo v našem domačem slovstvu, zatorej je naša dolžnost, da ga podpiramo s tem, da njegove na slovenski jezik preložene knjige širimo ne samo v šolske, nego tudi v druge izobražene kroge našega slav. občinstva. Posebno pripočamo obe knjigi našim slovenskim ljudskim učiteljem v njih nadaljno izobraževanje, keristilo jim bode to pri marsikateri nalogi v ljudskeji soli.

Rešitev zabavne naloge in skakalnice v 8. „Vrtčevem“ listu.

Rešitev zabavne naloge:

- Ana — žensko krstno imé;
- Vile — kmetijsko orodje;
- Sobota — dan v tednu;
- Telovnik — moška obleka;
- Roka — del človeškega telesa;
- Izidor — moško krstno imé;
- Jagoda — okusen sad;
- Amen — zadnja beseda v očenášu.

Začetne érke od zgoraj nizdolu čitajoc jih dadó imé mogočnega cesarstva: **Avstrija!**

To nalogo so prav rešili: Gg. Fr. Zdravec, učit. pri sv. Andraži v slov. gor. (Štir.); Jos. Budal, učit. v Višnjeviku (Goriško); Jos. Osana, orgljár pri sv. Duhu nad Krškem; Alojzij Vakaj pri sv. Ani v slov. gor. (Štir.); Fr. Ka. Krušič na Savi pri Celji; Marko Kovšca, učit. v Kropi; Josip v (?); And. Grenkovič v Lj.; Jos. Jazbinšek, učit. *prizr.* v Mariboru; Jak. Štoka, *trg. pom.* v Kontavelu; Evgen Troha, *gimn.* v Mariboru; Rih. Kokot, *dijak* v Pišecah (Štir.); Janko Potočnik, *Mir. Pučelik, dijaka* — Janex Trepel in Fr. Mehtig, *učenca* v Gornjem gradu (Štir.); Jan. Mihelčič, *Fr. Jordan, Štef. Plut; J. Malnarič, Ant. Mišič in G. Slobodnik, dijaki* v Novomestu; Rih. Brešar, *Jan. Gestrin* in Rih. Schumi, *dijaki* v Ljubljani; Fran in Jos. Krajnc na Krškem; Iv. Zupanec, *učenec* na Mirni; Rud. Debevec, *Ant. Zorč, Fr. Schwarzbach, Karl Pohlin, Ant. Koželj, Miha Kosec in Jan. Staré, učenci* v Kamniku; Rob. Kupnik, *učenec* v Vojniku (Štir.); Janko Sajovic, *učenec* v Kranji; Jul. Zager, *Fr. Gregorec in Fr. Kot, učenci* v Žavci (Štir.); Tone Šalamon, *učenec* pri sv. Andraži (Štir.); Fr. Goricer, *Fr. Tratnik, Ant. Ramsak in Matevž Bider, učenci* na Gorici (Štir.); Ig. Hauptman, *Jan. Witzman, Jos. Korman, Iv. Patzer in Iv. Stapačnik, učenci* pri D. M. v

Pučavi (Štir.); Fr. Dobrišek, *Jan. Zdolšek, M. Berglez, Jur. Dobovišek, Fr. Vrečko, And. Kralj, Jos. Ipavc, Fr. Kartin in Fr. Drogenig, učenci* v Št. Jurji ob juž. žel. (Štir.); And. Drogenig, *učenec* mešč. sole v Celji; Mir. Korén, *učenec* v Planini; Andrej Vičič, *Jože Breg, Teodor Jenček, Tone Haložan, Mat. Vičič, učenci* v Slivnici pri Mariboru. — Gospa M. Tanškova v Brežicah (Štir.) in Jean. Goeken na Dunaji; Gizela pl. Latterer v Ljubljani; Leopoldina Ličan v Il. Bistrici; Ljudovita Papež na Jesenicah; Apolonija Tomas v Ljubljani; Felicita Šavnik v Biljah (na Goriškem); Maricka Božič, *pevka* v Žiréh; Ana Pirc, *gosp. v Vel. trau; Sabina Serajnikova v Prihovi (Štir.); Matilda Irgl v Terbovljah (Štir.); Julijana Puh pri sv. Andraži (Štir.); Lini Kaligar pri sv. Križi pri Kostanjevici; Mar. in Rozalija Potočnik v Sori; Zefa Petelin, *Micka Lekše, Urša Praznik in Marijca Tratnik, učenke* na Gorici pol. Mozirja (Štir.); Mic. Breznik, *Mic. Markus, Anička Črncič in Terezika Hujdec, učenke* pri Mariji Snežni (Štir.); Lojza Vrečko, *Ant. Kavčič, Ottil Kavčič, Terez. Lubaj, Mic. Pisanec in Mic. Vučnik, učenke* v Št. Jurji ob juž. žel. (Štir.).*

Rešitev skakalnice:

Na tujem.

(Zložil Simoa Jenko.)

Na strmo višavo,
Na goro jaz grem,
Pogledat v daljavo
Prot južnim straném.

Kjer reke so zdrave,
I bele cesté,
Cvetače planjave,
Pa čvrsti ljudje.

Prav so jo rešili: Gg. Ant. Žagar, *učit. na Gorici p. Mozirja (Štir.); Taborski; Josip v (?); Marko Kovšca, učit. v Kropi; Jos. Osana, orgljár pri sv. Duhu nad Krškem; J. Mihelčič, Štef. Plut, Fr. Jordan, Ant. Mišič, Gjurjo Slobodnik in J. Malnarič, dijaki* v Novomestu; Ljud. Plavšak v Terbovljah; Janko Sajovic, *učenec* v Kranji; Rud. Debevec, *učenec* v Kamniku; Jul. Zager, *Fr. Gregorec in Fr. Kot, učenci* v Žavci (Štir.); — gospa Marija Tanškova v Brežicah; Ana Pirc, *gospodična* v Vel. trau; Serafina Pirc, *gospodična* na Dunaji in Mar. Božič, *pevka* v Žiréh.

„Vrtčev“ izhaja 1. dné vsacga meseca, in stoji za vsa leto 3 gl. 60 kr.; za pol leta 1 gl. 30 kr. Napis: Uredništvo „Vrtčev“, mestni trg, šte. 23 v Ljubljani (Halbach).

Izdatelj, založnik in urednik Ivan Tomšič. — Natisnila Klein in Kováč v Ljubljani.